

رویکردهای متفاوت دو نشریه محلی: مطالعه تطبیقی نشریه نورافشان بوشهر و زبان زنان اصفهان

سهیلا ترابی فارسانی*

چکیده

نخستین نشریات زنان در سالهای اولیه پس از پیروزی مشروطیت ظهور یافتند و بتدریج بر تعداد آنان افزوده شد. بیشتر این نشریات در تهران منتشر می شدند و تعداد معدودی از آنها به عنوان نشریات محلی در دیگر شهرها انتشار می یافتند. بدیهی است ویژگی های نشریات محلی بطور عام و نشریات محلی زنان بطور خاص با نشریاتی که در تهران انتشار می یافت تفاوت داشت. در این پژوهش به مقایسه تطبیقی دو نشریه زنان پرداخته می شود. نشریه نورافشان در ۱۳۰۹ شمسی به سردبیری و مدیرمسئولی شوکت سلامی در بوشهر آغاز به فعالیت کرد. برخلاف نشریات اولیه زنان که می کوشیدند تا حد ممکن به مسائل خاص زنان بپردازند و فقط از نوشته های زنان بهره جویند، این نشریه چنین رویکردی نداشت. نشریه نورافشان در سال ۱۳۱۱ ش. به مدت ۶ سال تعطیل و مجددا در سال ۱۳۱۷ ش. انتشار یافت. زبان زنان نیز به سرپرستی صدیقه دولت آبادی به عنوان نشریه ای محلی در ۱۲۹۸ ش. در اصفهان منتشر شد و بعد از کودتای ۱۲۹۹ ش. توقیف و دور دوم فعالیت خود را در تهران ادامه داد و از شکل یک نشریه محلی خارج شد.

در این پژوهش کوشیده می شود به مقایسه و تحلیل محتوایی دو نشریه نورافشان بوشهر و زبان زنان اصفهان به عنوان نمونه هایی از نشریات محلی زنان پرداخته شود. پرسش این پژوهش آن است که هویت بومی منطقه جنوب چه ویژگی هایی به نور افشان بخشید که آن را با نشریات محلی مشابه خود متفاوت کرده است. از این مقایسه در می یابیم که منطقه گرایی و گرایش های ضد مرکز گرایی، شعارهای ناسیونالیستی و وطن پرستانه، تلاش برای حل مسائل اجتماعی و فرهنگی شهر بوشهر و منطقه جنوب در نشریه نورافشان کاملا برجسته بوده. درحالیکه مطالب زبان

* دانشیار گروه تاریخ، دانشکده علوم انسانی، واحد نجف آباد، دانشگاه آزاد اسلامی، نجف آباد، اصفهان، ایران

زبان رنگ و بوی بومی گرایی نداشته و به ویژگی های نشریات مرکز شباهت داشته است.

کلید واژه ها: نشریات زنان، نورافشان، بوشهر، زبان زنان، قاجار.